

SIRKUS

1976

1980

FINLANDIA

5 VUOTIS JUHLAOHJELMA

KESKIPISTE

MEDELPUNKTEN

Käynti sirkussa on hetki iloa niin vanhalle kuin nuorelle, ilonhetki joka monelle jää muistoksi elämään. Sirkus on ainoa viihde lajissaan jossa koko perhe voi kokea niin jännitystä, humoria kuin todellista rentoutusta arkipäivän harmauksen. Sirkus on juhlaa värikäineen artisteineen sekä kauniine eläimineen maailman joka kolikasta. Tällä eivät rajoitukset kiellä meitä kokemasta todellista iloa.

Mutta aihetta iloon on myös valonheitinten valaiseman korkeuden toisella puolella, sillä mikään ei tunnu kosmopolitiisen sirkusperheen jäsenistä paremmalta kuin orkesterin kajauttaessa tahdit uuteen esitykseen, päästää esiintymään odotustyytisele ja iloiselle yleisölle. Tällöin niin sirkusartistit kuin eläimetkin kokevat ilonsa.

Monelle ihmiselle sirkus on ainoastaan kesäpahtuma, mutta se elää myös talvisaikaan. Lukuisia valmistautumisia, pitkiä ja lukemattomia matkoja uusien kyvykkäiden artistien löytämiseksi, lukemattomia puheluita ympäri maailmaa, tarvikkeiden tarkistuksia sekä korjausia. Eläinten opettaminen kuuluu osana talvella tapahtuvaa työtä.

Tämän vuoden näytäntöä, joka on viides ja jota voidaan pitää pienennä juhlana, toivomme esityksenä olevan, rakas yleisö, juuri sellaisen jota Te olette odottaneet omalta, ainoalta aidolta kansanvälistä tasoa olevalta kotimaiselta sirkuseltä. Pyrkimyksenämme on ollut löytää todella loistavia, korkeatasoisia artisteja sekä eläimiä. Toivomme Teille kaikille viihtyisää kokemusta Sirkus FINLANDIAN estraadiin ympäriäillä.

Sydämellisesti tervetuloa sekä paljon iloa toivotta Teille

Johtokunta

Ett besök i cirkus är en stund av glädje för gammal och ung, en glädjestund som för många blir ett minne för livet. Cirkus som den enda underhållning i sitt slag, där hela familjen kan uppleva både spänning, humor och verlig avkoppling från vardagens grå bekymmer. Ty cirkusen är fest, färdsprakande artister och vackra djur från all världens horn, här finns inga gränder som hindrar oss från att uppleva den uppriktiga glädjen.

Men glädjen finns även på andra sidan den strälkar belysta ridån, för inget känns bättre för alla i den stora kosmopolitiska cirkusfamiljen, än när orkestern spelar upp och en ny föreställning kan börja, inför en förväntansydd och glad publik, det är då som cirkusartisterna och djuren upplever sin glädje.

För många mänskor är cirkusen enbart en sommar-företeelse, men den lever även vintertid, en lång rad av förberedelser, långa och många resor för att finna nya skickliga artister, otaliga telefonsamtal över hela världen, reparationer och översyn av allt material, träning av djuren är en del av alla sysslor som sker under vinter-halvåret.

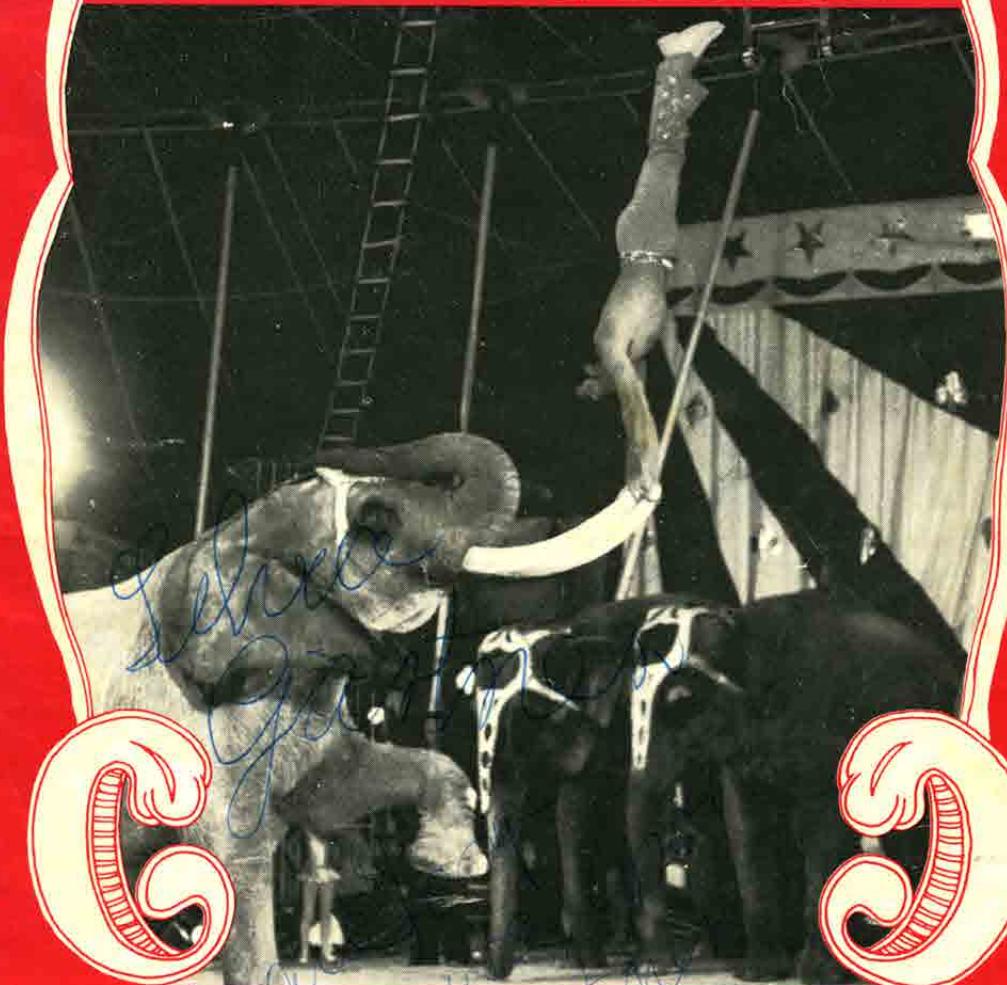
En föreställning, den femte produktionen i ordningen, alltså ett litet jubileum, hoppas vi skall bli den fina föreställning Ni kära publik väntar Er av Er egen, enda riktiga inhemska cirkus av internationellt format, vår strävan har varit att finna verkligt fina artister och djur av hög klass, vi önskar Er alla en trivsam upplevelse runt manegen i Sirkus FINLANDIA.

Hjärtligt välkommen, och mycket nöje önskar
Er

Direktionen

SIRKUS

FINLANDIA

GÄRTNERS ELEFANT SHOW

EUROOPAN PARAS ELEFANTIESITYS
EUROPAS BÄSTA ELEFANT NUMMER

OSTA JA LUU

valtakunnallinen •PERHELEHTI•

SEURA

Seuran reporterit kiertävät
kaukana maailmalla ja täällä
lähellä kotona.

Seura on ainut aikakauslehti, jolla on
neljä toimitusta eri puolilla Suomea.

Toimitukset: OULU,
KUOPIO, TAMPERE
JA HELSINKI

SEURA
- kuin
elämä itsse

OTTO WALTER: SIRKUSSESSA 1890-LUVULLA, COLLECTION BJÖRN GAMMALS
OTTO WALTER: I CIRKUS OMKRING 1890, COLLECTION BJÖRN GAMMALS

SIRKUS ON TAIDETTA SOSIALISTISSA MAISSA Berliinistä Pjöngjangiin

Sirkushistorioitsian ja ammattiointimittaja ERNST GÜNTHER'in (DDR) Sirkusta käsittevä artikkeli.

Kaikki sosialististen maiden sirkusartistit nauttivat länsimaisissa suunnatonta kunnoitusta, kaikella oikeudella. Näiden artistien salaisuuteen voidaan kieltämättä pitää meistä niin edullisia koulutusmahdollisuuksia vallton artisti- ja sirkuskouluissa eikä vähiten näiden maiden vastuu artisteistaan ja taitelijoistaan. Kansallisten olojen erilaisuudesta huolimatta on sirkus joka tapaukessa luettava taiteeksi, aivan kuten kaikki muutkin taide-alat. On kuitenkin todettava että sosialististen maiden artistit nauttivat paremmasta yhtenäisyyydentunteesta sekä arvosta kuin muissa maissa.

"Modernin sirkus-taiteen emamaana" voidaan pitää Neuvostoliittoa. Vuonna 1979 vietettiin Neuvostoliiton valtiollisen sirkusken 60-vuotis juhlaa, jolloin valtioin päämies Lenin'in allekirjoittama tutkimus sirkustaitteesta tapahtui. Vuonna 1957 perustetulla valtiollisella SOJUSGOSZIRK'illa N:tton valtiollisen sirkusken yliunionihallinnolla, joka on vertaansa vailla koko maailmassa, on vastuunaan 65 kiinteätä sirkusrakennusta, 15 suurta teltaisirkusta, 13 eläinsirkusta, 56 erilaista esitystä kuten "sirkusnäytämöllä", 2 "jaässirkusta", 1 "sirkus vedessä", 1 "ilmasirkus", ja lopuksi n.k. "Revysirkus". Ensimmäisenä maailmassa perustettiin Moskovaan jo vuonna 1927 oikea Artistikoulu, jossa kaikki sirkusartistit ovat saaneet tämän pakollisen 4-vuotisen koulutuksen. Samanaikaisesti opiskelee koulussa yli 380 tulevaa artistia, naiden joukossa on myös artistioppilaat Bulgariasta, Tjeekkoslovakiastä, Kuubasta sekä Egyptistä. Jälkkäasvua tulevien artistien joukkoon löytyy myös sellaisista riveistä kuten erilaisten urheilulajien yksilöllisistä mestareista jotka nyt opiskelevat artisteiksi. Näiden maiden sosialiset lait ja asetukset huolehtivat siitä että artistit 25 aamattivuoden jälkeen ovat oikeutettuja eläkkeeseen riippumatta siitä jatkavatko he artisteina tai eivät.

Saksan Demokraattisella Tasavallalla DDR:llä on hyvin vanhat perinteet. Tällä ollaan kaikki parhaiten tunnettujen korkeatasoista ja ainutlaatuista eläinesteysistään, m.m. mielein tulee tällöin Ursula Böttcher joka on koko maailmassa tunnettu jäärkarhesyksistään, ja joka on kiinnitetty USA:hun sitten monien vuosien. Mutta myös artistit ovat korkeatasoisia. Vuodesta 1956 lähtien on Berliinissä ollut erityinen koulu artisteille. DDR:ssa on nykyään kolme valtiollista teltaforsyhtymää, AEROS, BUSCH sekä BEROLINA joita vuodesta 1960 lähtien ovat vuosittain olleet kiertueilla ja jotka kaikki kuuluvat valtiollisen sirkusorganisaation VEB Zentral-Zirkusen alaisuuteen. Tällä on käytettävänään

CIRKUS ÄR KONST I DE SOCIALISTISKA LÄNDERNA Från Berlin till Pjöngjang

Alla cirkusartister från de socialistiska länderna atrjuter i västländer ett högt anseende, och med full ratt. Hemligheten med dessa artister är utan tvékan deras i våra ögon förmånliga utbildningsmöjligheter genom statliga artist- och cirkus-skolor och icke minst dessa länders ansvar för sina artister som konstnärer. Så olika som de nationella forhallandena an må vara, maste cirkus i alla avseenden betraktas som konst, precis som alla andra konster. Ända mäste sägas att artister i de socialistiska länderna kan paräkna en högre gemensamhetskänsla och värde än i andra länder.

Som "moderland för den moderna cirkus-konsten" mäste man räkna Sovjetunionen. År 1979 firades 60-års jubileum inom den statliga sovjetiska cirkusen, sedan undertecknandet av utredningen om cirkuskonsten skedde av statschefen Lenin. Idag förfogar den statliga SOJUSGOSZIRK, den 1957 grundade Alliansförfaltningen om statlig cirkus i Sovjetunionen, över en organisation som är ojämförlig i hela världen, där man är ansvarig för 65 fasta cirkusbrygningar, 15 stora tältcirkusar, 13 zoologiska cirkusar, 56 olika ensembler av "Cirkus på scen", 2 "Cirkus på is", 1 "Cirkus på vatten", 1 "Cirkus i luften" och slutligen en så kallad "Revy-Cirkus". Redan 1927 grundades i Moskva världens första riktiga Artistksola, och alla cirkusartister i Sovjetunionen har genomgått den obligatoriska 4-åriga utbildningen. Samtidigt lär över 380 blivande artister hela tiden in sina studier vid skolan, bland dessa elever finns även Bulgariska, Tjeckoslovakiska, Kubanska och Egyptiska artistelever. Aterväxten bland de blivande artisterna finns även att finna i sådana led som bland individuella mästare från olika sportgrenar, vilka nu studerar för att bli cirkusartister. De sociala lagarna och bestämmelserna sörjer för att artister i dessa länder efter 25 års yrkesutövande erhåller pension, oavsett om de fortsätter som artister eller ej.

I den tyska demokratiska republiken DDR finns även en mycket lång tradition att se tillbaka på. Här är man kanske mest berömd för sin breda och höga nivå av specifika djurdressyrer, bl.a. tänker man då på Ursula Böttcher, som med sin över hela världen bekanta isbjörnsdressyr varit, och är engagerad i USA sedan många år. Men även artisterna är av hög nivå. Sedan 1956 finns i Berlin en speciell skola för artister. DDR har nu tre statliga tältcirkus företag som sedan 1960 årligen reser på turné AEROS, BUSCH och BEROLINA vilka samtliga sorterar under den statliga cirkusorganisationen VEB Zentral-Zirkus som i närheten av Berlin förfogar över ett 11,4 hektar stort vinterkvarter, mycket modernt, med hallar och stallar för material och djur. Förutom detta finns

Berlinin lähettivillä yli 11,4 ha suuruisen erittäin moderni talvitila halleineen ja talleineen niin kalustolle kuin eläimille. Näiden lisäksi on jäljellä vielä yksi yksityinen Sirkus, nimittäin Adelheid HEIN. Monet artisteista DDR:ssä ovat yhä edelleen vapaita, ns. tyoskentelevät itsensästä, mutta ovat Zentral-Zirkusen käytettävissä ja jotka valitetaan ainoastaan valtiollisen sirkusorganisaation kautta.

Tjeekkoslovakiaan perustettiin valtiollinen sirkus vuonna 1951. Tänään kohoa maassa kolme suurta teittasirkusta ja näistä on ehkä kuuluisin Cirkus HUMBERTO joka sai nimensä kirjailija Eduard BASS'in kuuluisimman kirjan mukaan. Horni Počernice läsjäitsee Tjeekkoslovakian valtionsirkusen talvimaajouitus. Mitaan varsinainen artistikoulu ei ole. Taällä kulkeutuvat artistiperinteet perheetä perheelle.

Unkari on ehkä parhaiten tunnettu hienosta sirkusrakennuksestaan pääkaupungissa Budapestissa, nykyäikaisesta sirkuspalaistista, joka on pystytetty paikalla johon Matthias BEKETOW jo vuonna 1908 rakensi ensimmäisen sirkusrakennelman. Unkarilainen sirkus joka vuonna 1949 valtiollistettiin kuului v. 1954 perustetun valtiollisen sirkusorganisaation MACIVAN alaisuuteen. Paita tama hieno sirkusrakennus Budapestissa kohoa vuosittain vielä kolme suurta teittasirkusta kiertueelle ympäri koko maan. Unkari perustettiin v. 1950 valtiollinen sirkus-koulu, jossa oppiaika silloin kuten edelleenkään 8 vuotta.

Bulgariaiset artistit ovat lyhyessä ajassa osoittautuneet ehkä parhaaksi mitä artisteihin tulee, erikoistuttuaan artistinumeroiissa kuten Perch, Venäläinen Keinu, sekä Keinulauta-akrobatio. Perustana tälle menestykselle oli ja on vuonna 1965 perustettu artistikoulu. Bulgariaanse sirkustaidetei eri varmaankaan tätä ennen ollut Euroopan tietoisuudessa, mutta sitten valtoliistamisen 1948 on bulgariailainen sirkus saanut yhä enemmän tunnustusta. Nykyään on Bulgariaassa suuri sirkusrakennus, joka sijaitsee Sofiassa, sekä neljä suurta teittasirkusta.

Romaniassa sirkuskehityksen keskus on sijoitettuna pääkaupunkiin Bukarestiin, eittämättä suureen lasista, marmorista ja betonista valmistetun sirkusrakennuksen takia, jossa on paikkoja yli 2000 katsojalle, ja joka kuuluu kunnallisen hallinnon alaisuuteen. Taällä koulutetaan myös artisteja sekä valmistetaan kaikenlaisia sirkusohjelmia, myös heille jotka menevat kiertueelle maassa olevien harvojen teittasirkusten kanssa.

Puolassa kiertelee nykyään useita suuria ja keskisuuria teittasirkusia, jotka kaikki ovat valtiollisia kuuluvat Z.P.R:aan. Puolan valtioliiseen sirkushalliin, jolla on kattosaaan suuri sirkuskeskus sekä valtavilla niimeltään Julineck, Varsovan ulkopuolella. Erityisen merkittävä on Puolan valtionsirkusen käytännöllisesti katsoen huolehtissa todella loistavien sirkusorkesterien saarnista Lansi-Euroopan suurimille sirkusille.

Mongolian sirkusesta kuilee taällä Länsi-Euroopassa puhuttavan hyvin vähän, mongolianlainen sirkus on meille lähes tuntematon, huolimatta tasta julkaisi tämä maa ensimmäisenä maailmassa sirkusaiheisen postimerkin. Huomattavasta avusta Nilitosta, perustettiin jo v. 1941 Mongolian valtiollinen Sirkus, johon kuuluu oma artistikoulu ja jossa erikoisesti kansallisella piirellä, Ekvilibristisillä ja Altefisilla akrobatilla on etusijansa opetuksella. Yli 600 artistia kuuluu tänään Mongolian Valtionsirkukseen jossa myös esitellään m.m. hienoja numeroita karhuilla. Vuonna 1971 nimitti Ulan Batorissa käyttöön suuri moderni sirkusrakennus jossa on paikkoja aina 2000 katsojalle.

Vieläkin selvenminen tulee kansallinen piirre esille kiinalaisessa Valtionsirkussa, jossa voidaan nähdä ja kokea todella korkeatasoista Tasapaino-, Jonglööri-, Masto-, Rulla- ja Nuora-artistitaitoihin, sitä vastoin taällä ei löydy juuri ollenkaan eläinnumerointia, erityisesti ei ainakaan esityksiä suurilla eläimillä, vaikka vuonna 1963 perustettiin valtiollinen sirkushalliin niin taällä on ainoastaan yksi kiinteä sirkusrakennus sijoitettuna pääkaupunkiin, josta syystä esitykset melkein kokonaan esitetään artistiyhteisöinä suurilla näytämöillä ympäri maan. (jatkuu siv. 9)

aven en privatcirkus kvar, nämligen Adelheid HEIN. Manga av artisterna i DDR är fortfarande fristaende, d.v.s. arbetar under egen regim, men star till Zentral-Zirkusen förfogande och förmellas endast genom den statliga cirkusorganisationen.

Den statliga cirkusen grundades i Tjeekkoslovakien ar 1951. Idag reser tre stora tältcircusar i landet, och av dessa är kanske Cirkus HUMBERTO, som fick sitt namn efter en bok av författaren Eduard BASS, den populäraste. Vid Horni Počernice finns den tjeckiska statscirkuksen vinterkvarter. Nagon artistskola i egentlig bemärkelse finns det ej. Här förs artist-traditionerna vidare från familj till familj.

Ungern är vida bekant kanske mest för sin fina cirkusbyggnad i huvudstaden Budapest, ett modernt cirkuspalats, som uppförts på platsen där Matthias BEKETOW redan 1908 byggde den första cirkusbygningen. Den ungerska cirkuksen som 1949 förstatligades kom att sortera under den sedan 1954 instiftade statliga cirkusorganisationen MACIVA. Förutom den fina cirkusbyggnaden i Budapest, reser ytterligare tre stora tältcircusar arligen på turné runt hela landet. Ungern grundades 1950 den statliga cirkus-skolan, där utbildnings-perioden da som nu varar 8 år.

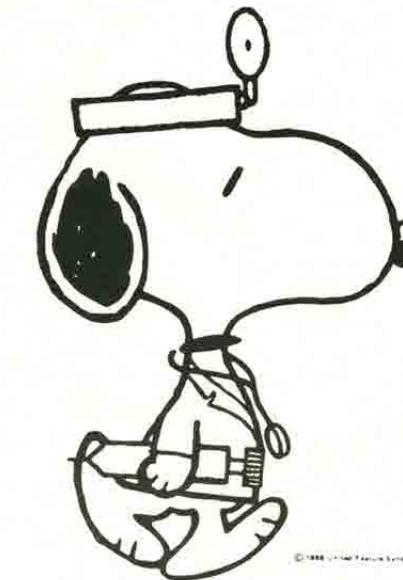
Bulgariska artister har inom en mycket kort tid kommit att betecknas som kanske de bästa av vad som finns i artistisk väg, genom att specialisera sig inom de artist-nummer som benämns som Perch, Rysk Gunga och Gungrädes-akrobatik. Grunden till denna framgang var och är den sedan 1965 instiftade artistskolan. Den bulgariska cirkuskonsten var innan detta knappast bekant i Europa, men sedan förstatligandet 1948 har den bulgariska cirkuksen mer och mer fatt ett större erkännande. Nu finns i Bulgarien, en stor cirkusbyggnad i Sofia, samt fyra stora tältcircusar.

I Rumänien är centrumet för cirkusutvecklingen placerad i huvudstaden Bukarest, inte minst genom den stora cirkusbyggnaden där, en jättebyggnad av glas-, marmor- och betong, med plats för över 2000 åskadare, vilken står under kommunal förvaltning, och där man även utbildar artister och förbereder alla slags cirkus-program, även de som går ut på turné med de få turnerande tältcircusar som finns i landet.

Ett flertal stora och medelstora tältcircusar, närmare ett tiotal, turnerar i Polen idag, de är alla statliga och tillhörande Z.P.R., den statliga polska cirkusförvaltningen, som förfogar även över ett stort cirkus-centrum och vinterkvarter vid namn Julineck utanför Warsawa. Speciellt betecknande är att den polska statscirkuksen praktiskt försörjer alla större cirkusar i Väst-Europa med verkligt förmåliga cirkusorkestrar.

Om cirkus i Mongolian hor man här i Väst-Europa väldigt lite, den mongoliska cirkuksen är för oss så gott som obekant, trots detta så var det just detta land som utgav det första frimärket i världen med cirkusmotiv på. Med stor hjälp från Sovjetunionen, bildades dock redan 1941 den statliga Mongoliska Cirkusen, som också infattar en egen artistskola där den så speciella nationella formen för Ekvilibristiska och Atletiska akrobatnummer kanske kommer i förgrund vid utbildningen. Idag tillhör över 600 artister den Mongoliska Statscirkuksen i vilken även förekommer dressyrnummer, bl.a. vackra dressyrer med björnar. År 1971 invigdes i Ulan Bator en stor modern cirkusbyggnad med plats till 2000 åskadare.

Annu mer tydligt framtonar den nationalistiska prägeln hos den Chinesiska Statscirkuksen, där man kan se och uppleva Balans-, Jonglör-, Mast-, Rull- och Linartister av verkligt hög klass, däremot finner man här knappast några djurnummer alls, och speciellt inga stora djur. Även om man 1963 instiftade den statliga cirkusförvaltningen så finns där endast en fast cirkusbyggnad placerad i huvudstaden, varför föreställningarna fastän helt presenteras av artistensemblar på stora scener runt landet. (forts. på sid 9)

Matkustelet huolettomasti, kun Sinulla on nämä Sammon matkavakuutukset

Matkustajavakuutus.

Jos sairastut tai Sinulle sattuu tapaturma, saat maksuttoman hoidon kaikkien tärkeimpien turistikohteiden sairaaloissa sekä kaikissa Yhdysvaltain, Kanadan ja useimpien Euroopan sosialististen maiden sairaaloissa. Kulujasi korvataan myös Finnairin ulkomaantoiistoissa ja Suomeen palattuasi Sammossa.

Matkankeskeytysvakuutus.

Saat hukkaan menneen matkan hinnan takaisin, jos joudut keskeyttämään matkasi oman tai lähiomaisesi sairastumisen, tapaturman, karanteeniin joutumisen tai kuljetusvälilineen kaappausen takia.

Matkatavaravakuutus.

Saat korvauksen vahingoista, jos menetät matkatavarasi tai ne vahingoittuvat, sekä kuluista, jotka aiheutuvat kadonneitten matkatavaroiden etsimisestä tai matkatavaroiden myöhästymisestä kuljetuksessa. Välttämättömen matkatavaroiden uudelleenhankkimiseen saat ennakkona paikallisesta Finnairin toimistosta.

Matkavastuuva vakuutus

sisältyy aina matkatavaravakuuteen. Se korvaa Sinun tai perheenjäseni toisille aiheuttamat vahingot.

PS. Tutustu ennen matkaa Sammon Matkailijan vakuutusoppaaseen.

SAMPO-YHTIÖT
kaikkialla maailmassa

6 uutta laivaa

VIKING MAAILMAAN

Vikinglinjan uusi 80-luvun laivasto on täydellinen jo tänä kesänä, kun kuudesta uudesta laivasta viimeiset kolme ovat tulleet liikenteeseen. Uusien laivojen myötä pystyy Vikinglinja tarjoamaan entistä parempaa matkustusmukavuutta ja autoille entistä enemmän kuljetuskapasiteettia kaikilla reiteillään, Helsingistä, Turusta ja Naantalista. 80-luvun tasosta huolimatta on Vikinglinja hinnoiltaan yhä edullinen.

Astu laivan!

Vuonna 1954 perustetusta Vietnamin valtiollisesta sirkushallinnosta lähtien pidetään maassa suressa arvossa sirkustaiteen kehittämistä ja näissä pyrkimyksissä on suurena apuna ollut Nilitto sekä DDR. Vietnamin valtionsirkus allekirjoitti m.m. historiallisem sopimuksen DDR:n kanssa ensimmäisen naisen kouluttamisesta petoeläinkesyttyjäksi. Tamän viehättävän naisen nimi on Do Thi Hao. Tamä osoituksena näiden maiden jo ennestäänkin hyväle yhteistyölle. Tällä on myös oma koulutuskeskus tuleville artisteille sekä useita liikkuvia teiltasirkueksia.

Korealaisella valtionsirkussella, joka perustettiin vuonna 1952 Pjöngjangilaisen sirkusen jälkeen, on käytössään Itä-Aasian kaunein ja suurin sirkuspääteli. Tämä rakennus vihittiin käyttöön v. 1954 ja siinä on paikkoja yli 1800 katsojalle. Tassa rakennuksessa sijaitsee myös valtiollinen sirkushalli. Tämä rakennuksen lisäksi kaytettävänä on useita teiltasirkueksia sekä monia sirkusyhtyeitä jotka esiintyvät suurilla näytömoilla ympäri maan. Traditionaalisen Itä-asialaisen artistimuodon lisäksi asetetaan suuri paino satirisille klovninumerolle kuten myös maagisille artistimeroille. Kaikki artistien opetus tapahtuu valtiollisella koulumuodolla. Maata on kehuttu julkaisemistaan todella kauniista ja ainutlaatuista sirkusaiheisista postimerkeistään.

I Vietnamn lägger man stort värde vid att utveckla cirkuskonsten, sedan man år 1954 instiftade den statliga cirkusförvaltningen i landet, och i dessa strävanden erhåller man stor hjälp från Sovjetunionen och DDR! Den vietnamnesiska statscirkusens tecknade 1979 bl.a. ett historiskt avtal med DDR, om utbildandet av den första kvinnliga rovdjursdressör nagonsin, en vacker kvinna vid namn Do Thi Hao, detta som ett led i det redan tidigare goda samarbetet landerna emellan. Här finns även en egen utbildningscentral för blivande artister, och ett flertal resande tältcirkusar.

Den Koreanska Statscirkusen, som genom den Pjöngjangska cirkusensemblen grundades 1952, förfogar över det vackraste och största cirkuspäts som finns i Östra Asien. Denna byggnad invigdes 1964, och har plats för över 1800 åskådare, och inrymmer tillika den statliga cirkusförvaltningen, förutom denna byggnad förfogar man även över ett flertal resande tältcirkusar och många cirkusensemblar vilka arbetar på stora scener över hela landet. Utöver den traditionella östasiatiska formen av artister lägger man här stor vikt vid clowner med satirisk anknytning, men även magiska artistnummer. All utbildning av artisterna sker stattigt och i skolform, landet är även berömt för utgivandet av verkligt vackra och unika firmarken med cirkusmotiv.

ERNST GÜNTHER

on yksi Euroopan tunnetuimpia sirkushistorioitsijoita, joka ammattitoimittajana leipätyökseen kirjoittaa sirkusista, artisteista, sekä taidetapahtumista. Lisäksi Ernst Güntherillä on eräs Euroopan suurimmista kokoelmista sirkuskirjallisuutta, muita julkaisuja, ilmoituksia sekä ohjelmia. Kitämme Ernst Güntheriä hänen hienosta artikkelistaan.

är en av Europas mest kända cirkushistoriker, tillika fackjournalist med sitt dagliga värv att skriva om cirkus, artister och konsthändelser. Dessutom har Ernst Günther en av de största samlingarna i Europa av cirkusböcker, övrig litteratur, affischer och program. Vi tackar Ernst Günther för hans fina artikel.

HYVÄÄ MATKAA!

KOTIMAISEN TYÖN LIITTO

toivottaa
jäsenrytykselleen

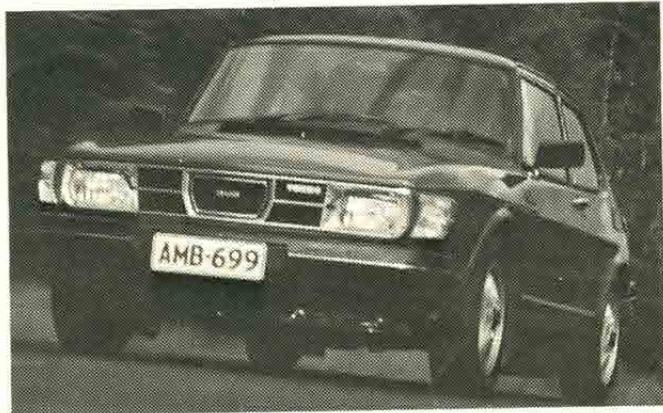
SIRKUS FINLANDIAILLE

miellyttäviä matkapäiviä kotimaassaan

ja

yleisölle viihtyisiä hetkiä ohjelman parissa!

Tuli Ysiysi Turbo.

Mielenkiintoinen uutuus, jossa Saab-turbomoottorin teho on yhdistettyinä Ysiysin arvostettuihin ajo-ominaisuuksiin. Ja korkealuokkaiseen urheilulliseen varusteluun: kevytmetallivanteet, erikoisrakenteiset teräsvyörenkaat, etuvakaaja, käyntinopeusmittari, plyyshiverhoilu, himmennetyt lasit jne.

Sääbit myy
SCAN-AUTO
piiriedustajineen

SAAB
Se. Varma. Kotimainen.

SIRKUS
FINLANDIA

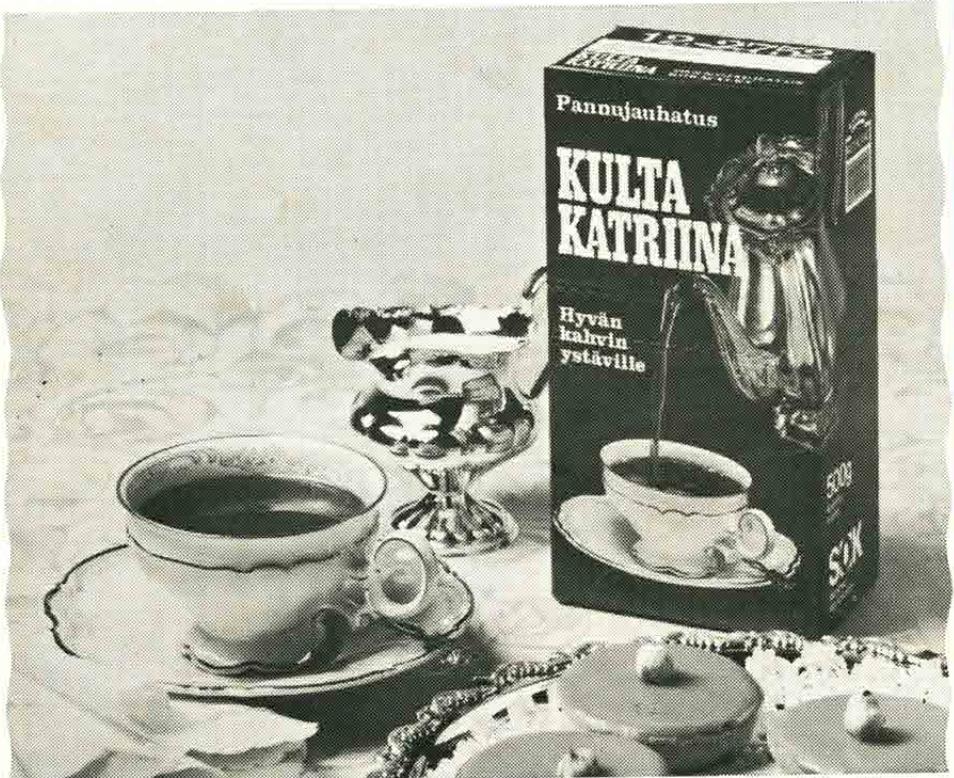

CHARIMANN MAGIC SHOW

ETTE USKO SILMIÄNNE ...
NI TROR INTE EDRA ÖGON ...

**Hyvä kahvi on
huomaavaisuus,
joka muistetaan.**

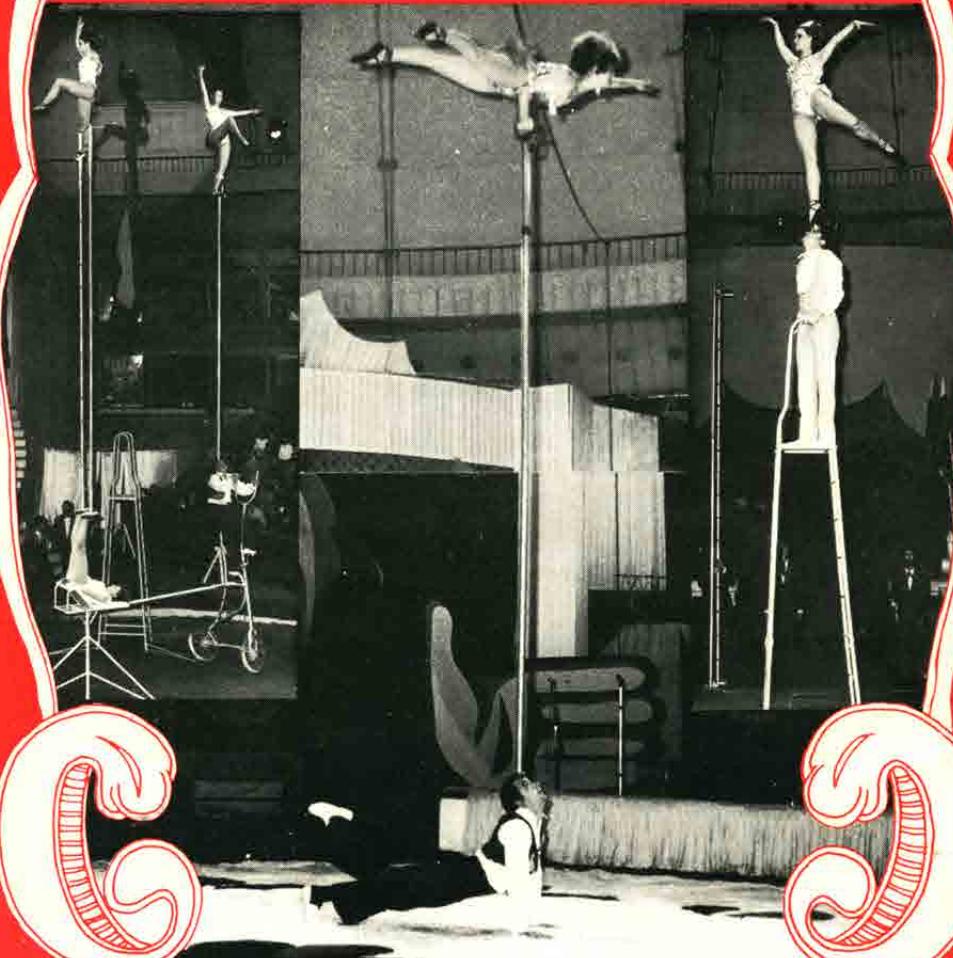
Tarjoa Kulta Katriinaa,
aina yhtä hyvää.

**OSUUSKAUPAT
SOKOS**

SIRKUS

FINLANDIA

C 3

DOBRITSCH -TRUPPE

PERCH-SENSAATIO, VOIMAA, ROHKEUTTA JA TAITOA
PERCH-SENSATION, KRAFT, MOD OCH SKICKLIGHET

Have a Coke and a smile.

SIRKUS

FINLANDIA

A black and white photograph of three clowns performing. One clown in the center is wearing a top hat and holding a trumpet. Another clown to the right is wearing a striped shirt and a bow tie. A third clown to the left is wearing a patterned shirt. They are all holding microphones and appear to be singing or performing. The background is a plain, light-colored wall.

C

3

LOS CARLOS

KLOVNIT NIIN KUIN KLOVNEN OLLA PITÄÄ
CLOWNER SÅ SOM CLOWNER SKALL VARA

SIRKUS

FINL·FINN·DIA

★ 5-VUOTIS JUHLA - OHJELMA ★
★ 5-ÅRS FEST - PROGRAM ★

OSA 1 DEL

OUVERTURE

Sirkusorkesteri, joht B. TRZECIECKI

Cirkusorkestern under ledning av B. TRZECIECKI

FINLANDIAN PONNYS

Sirkusen uudet suosikit leikkisissä touhuissa

Cirkusens nya favoriter i lekfull dressyr

MR. BEN

Suomalainen mestari-tasapainoilija

Finsk mäster-ekvillibrist

LOS CARLOS

Kansainväliset klovnimme

Våra internationella clowner

MISS ERICA

Viehätystä ja tyylisyvyttä sirkuskupolin alla

Grace, elegans under cirkuskupolen

DOBRTSCH-TRUPPE

Nykyajan huomattavin perch-nähtävyys

Nutidens fornämsta perch attraktion

VÄLIAIKA 15 min PAUS

Eläintallit odottavat. Väliajalla Teillä on tilaisuus tutustua Sirkus Finlandian suureen eläintalliin. Djurstallen väntar. Under pausen har Ni tillfälle att bekanta Er med Sirkus Finlandias stora djurstall.

OIKEUS OHJELMANMUUTOKSEEN PIDETÄÄN
RÄTT TILL PROGRAMÄNDRING FÖRBEHÄLLES

OSA 2 DEL

SIRKUSORKESTERI-CIRKUSORKESTERN

aloittaa toisen puolajan – inleder andra avdelningen

BERNARI

Erialaista ilveilyä ... – Annorlunda clowneri ...

DUO AVANDIS

Huippuluokkaa olevaa temppuilua ja pyöräilyä
Jonglör och cykelkonst i toppklass

DOBRINA

Kauneutta ja taitoa pingotetulla nuoralla
Skönhet och skicklighet på spänd lina

CHARIMANN

Jätti-illusioita ihmisiä ja eläimillä
Jätteillusioner med människor och djur

LANGRY JR.

Vertaistaan vailla olevaa värikästä, eksoottista tasapainoilua
Färgerprakande, exotiskt, balanskonst utan like

LOS CARLOS

Klovnien koomillinen välinumero – Clownerna i ett komiskt mellanspel

GÄRTNER'S ELEFANT SHOW

Paras norsunumero jonka olette nähtneet!

Det bästa elefant-nummer ni sett

GRANDE FINAL

Kiitos illasta – NÄKEMIIN! — Tack för i afton – PÅ ÅTERSEENDE!

Sirkus Finlandian johto, artistit, eläimet, avustajat kiittävät käynnistä ja toivovat Teidän viihtyneen. Toivomme näkevämmme Teidät taas ensi vuonna.

Ledningen för Sirkus Finlandia, artisterna, djuren, medhjälpare tackar Er för besöket och hoppas Ni har trivts. Vi hoppas att se Er åter nästa år.

Sanokaa Fazer kun haluatte hyvää
LAKRITSIA

FAZER

Iloitkaa te sirkusen väki

Huokaiskaa helpotuksesta sillä lopultakin on tehty vakavamielininen ehdotus sirkusta rasittaneen huiveron poistamisesta. On myös syytä olettaa esityksen menevän läpi.

Painovoiman voittajat päästetään painostaan.

Huiveron poistaminen ei merkitse vain taloudellista huojennusta, se merkitsee että sirkustaiteeseen suhtaudutaan samalla arvostuksella kuin muuhunkin taiteeseen.

Sirkustaide ei Suomessa ole enää se vanhoilta ajoilta periytynyt markkinahuvi jonka suuri suosio teki siitä antoisan lypsylehmän.

Tästä eteenpäin!

Sirkusella on oltava sama oikeus kuin muillakin taiteenaloilla anoa yhteiskunnan tukea perusparannuksiinsa, teltan ostoon ja korjauksiin. Kuitenkin, niinkuin kaiken taiteen, on sirkusen saatava säilyttää vapautensa ja riippumattomuutensa pystykseen yhä tekemään mahdottomasta mahdollisen ja voidakseen viedä taas uudet katsojapolut ihastuneina mielikuvituksen, taidon ja uskaluksen maailmaan.

Lasse Pöysti

Lasse Pöysti

SIRKUS

FINLANDIA

C

3

DOBRINA

FANTASTISTA PINGOTETULLA NUORALLA
FANTASTISK PÅ SPÄND LINA

L. Simon: Im Cirkus.

Orig. Solmu Makela

SIRKUksen VAIHEITA

Sirkuksen alkuperäiset ulottuvat kauas menneisyyteen. Berliinin Bode-museossa on papyruskääri, joka kertoo taikuri Dedin esiintymisestä farao Kheopsin hovissa yli 4500 vuotta sitten. Taikuri kykeni katkaisemaan hanhelta kaulan ja liittämään sen jälleen paikoilleen. Han-kaudelta oleva kivipirros esittää kahta jonglööriä vauhdissa. Heidän esittämänsä temput olivat tänäkin päivänä erittäin korkeatasoisia. Nämä kaksi varhaisista esimerkkia osoittavat, että hyvä taiteilijointa on ollut jo tuhansia vuosia sitten.

Roman ja sen naapurimaiden sirkusnäytöt eivät olleet lankkaan sirkusta nykyaisessa mielessä. Jättilaisareenoilla järjestettiin kilpa-ajoja, eläintaiteluja, gladiaattoritaiteluja, joukkoteloituksia.

Hallitsijoiden hoiveihin ilmestyi akrobaatteja, ilvelijoita ja eläinnumeroiden esittäjähauskuuttajksi, ja muodostui myös pieniä esittäjäjärhiä, jotka markkinoivat maasta toiseen taitojaan näyttämässä. Kuitenkin vasta vuonna 1768 voidaan katsoa nykyaiskaiseen sirkukseen syntyneen. Sen perusti Philip Astley Lontooseen. Hän keksi pyöräeen areenan ja keräsi eri alojen esittäjiä yhteen. Astleyn teatterissa oli kohova katsomo, ja se saavutti aluksi kaikkien kansanherrosten suuren suosion. Sirkusnäytöt olivat sen ajan seurapirittiläisuuksia, ja myös kuningas Yrjö III seurueineen kävi niitä katsomassa.

Sirkusinnostus levisi nopeasti ympäri Eurooppaa ja myös ulkopuolelle. Suuri kaupunkieihin pystytettiin sirkusrekkiä, ja kun taiteilijat liikkuvat maasta toiseen voitiin ohjelman tuoreus säilyttää. Sirkusteltta sai nykyisen muodonsa 1830-luvulla, jolloin amerikkalaiset Turner ja Spalding kehittivät teltan kupolimaisen katon. Nämä saattoi sirkus lahteeseen liikkellee, eikä olta enää riippuvaisia kiinteistä rakenneesta ja kaikkialla oli hyvin paikkoja, joihin teltta voitiin pystyttää. Alkoi kova kilpailu, ohjelman parinavat ja manipulaativat, mutta yksireunainen teltta säilytti muutonsa. Amerikkalaiset omaksuivat pitkänomainen teltan, jonka sisään mahti kolmekin areenaa. Katsojia mahitti enemmän sisälle, ja he saattoivat seurata kolme eri ohjelmaa samaan aikaan. Suomeen tulivat ensimmäiset varsinaiset sirkukset 1850-luvulla ja vuosisadan loppupuolella saattoi Helsingissä vierailua kaksikin sirkusta yhtäkaa ja molemmat menestyivät. Mainekkain suomalainen sirkus oli ruotsalaisten veljesten Carl ja John Ducanderin jo vuonna 1896 tänne perustama sirkus Ducander. Sen loistoaka oli 1910- ja 1920-luvulla, jolloin näytöksiä annettiin saannölliästi sirkus Hippodromissa. Toölön ratsastusmaneesissa jonka paikalla on nyt Helsinki-halli.

Cirkusens ursprung når långt i det fornlutna. I Bode-museet i Berlin finns en papyrusrulle, som berättar om trollkarlen Dedis föreställning inför farao Kheops hov för mer än 4500 år sedan. Trollkarlen kunde hugga av och foga ihop halsen på en gas. En kinesisk stengravyr från Han-perioden föreställer två jonglörer i full fart. De konster som de utförde skulle också i dag vara av högsta klass. Dessa två tidiga exempel visar att goda konstnärer har funnits redan för tusentals år sedan.

De cirkusforestillningar som förekom i Rom och dess grannländer var dock inte cirkus i dagens bemärkelse. På jättearenor ordnades kapplöpningar, djurkamper, gladiatörspel och massavrättnings.

I regenternas hov uppradde akrobater, clowner och dresserade djur. Detta var också början till små artistgrupper som reste från land till land för att visa upp sina konststücken. Men det är först år 1768 som man kan anse att den moderna cirkusen föddes. Den grundades i London av Philip Astley. Han kom på den runda arenan och sammanförde olika artistgrupper. I Astleys teater fanns en stigande askadarlkare-tare, och hans teater blev från första början populär i vida samhällskretsar. Cirkusforestillningar var den tidens umgängesformer, och t.o.m. Kung George III med svt besökte dem.

Cirkusintresset breddes snabbt ut sig både i Europa och annanstälde. I storstäderna uppförde man cirkusbyggnader, och da konstnärerna rörde sig från land till land, hölls en hög nivå på programmet. Cirkustältet fick sin nuvarande utformning på 1830-talet, då amerikanarna Turner och Spalding hittade på det kupolformade taket. Så kom att cirkusen igang och var inte längre beroende av fasta byggnader, och överallt fanns det gott om platser där man kunde upprepa tältet. KonkurranSEN blev hård, programmen blev battre och mängsida, men tältet med en arena bibehöll sitt utseende. Amerikanarna gick in för ett avlängt tält, som kunde inrymma tre arenor. Flera besökare rymdes in och de kunde folja med tre olika program samtidigt. Till Finland kom de första egentliga cirkusarna på 1850-talet och i slutet på seklet kunde t.o.m. två cirkusar samtidigt besöka Helsingfors och båda ha framgång. Den mest kända finska cirkusen grundades redan år 1896 av bröderna Carl och John Ducander. Cirkus Ducander upplevde sin blomstringstid på 1910-talet och 1920-talet då föreställningarna gavs regelbundet på cirkus Hippodromen, i Töölös ridmanege, på den plats där den nuvarande Helsingfors-hallen finns.

Solmu Makela

Solmu Makela

Samana vuonna (1976) kun Sirkus FINLANDIA käynnistyi, käynnisti myös yritys rasittavan huviveron poistamiseksi. Tässä lähetystö, johon kuului klooni Nick Miehe sekä joht. Jernström kärjessä. käynnilä joht. Honkavaaran luona.

Samma år (1976) som Sirkus FINLANDIA startades, startades även försöken att avskaffa den betungande näjes-skatten, här får överdir. Honkavaara, besök av en delegation med clownen Nick Miehe och dir. Jernström i spetsen.

Yritys saada valtiovalta poistamaan huvivero tehtiin uusi käynti 1979. Tässä valtiovarainministeri REKOLA sekä kotimaiset artistit Maria & Ben joita jonglööri TEUVO JUUTI huvittaa.

I försöken att få statsmakterna att avskaffa näjes-skatten, gjordes en ny uppvisning 1979, här är det finansminister REKOLA och inhemska artisterna Maria & Ben som roas av jonglöören TEUVO JUUTI.

Vuonna 1977 sai Sirkus FINLANDIA jäsenyyden KOTIMAISEN TYÖN LIITTOON, mikä johti läheiseen yhteistyöhön. Tässä johtokuntaparis-kunta keskustelemassa päätoimittaja Kalevi Kukkosen kanssa liiton lehdestä.

År 1977 erhöll Sirkus FINLANDIA medlemskap i KOTIMAISEN TYÖN LIITTO, vilket ledde till ett intimt samarbete, här direktionsparet i samtal med huvudredaktör Kalevi Kukkonen från organisationens tidning.

Helsingiläiset saivat kokea ainutlaatuisen sirkusesityksen v. 1979, jolloin sirkus ja kirkko yhtyivät ensimmäistä kertaa. Tässä Piispa AARRE LAUHA pitämässä aloituspuhetta.

En unik cirkusföreställning fick Helsingfors-borna uppleva 1979, då cirkus och kyrka förenades f.f.g. i Finland. Här inledningstalar Biskop AARRE LAUHA.

Suuren moinen mutta harvinainen kuva, koko johtokuntaperhe kokoonutuneena kiertävän kesämökkinsä ovensuussa. 1978.

En härlig men sällsynt bild, hela direktionfamiljen samlad i dörren till sitt rullande sommarhem. 1978.

Ilmo Launis, turkinettu pastori ("artist"), tassa johtrouvan, Leenan, kanssa kuvalemmassa havainnollisesti Jeesuksen ajan muotia. Kuva on otettu v. 1977, ensimmäisestä "Kirkko ja Sirkus" yhteistyöstä.

Ilmo Launis, vakkaid pastori ("artist") här med direktionfru Leena i en tablå illustrerande mödet under Jesus liv. Bilden tagen är 1977 som ett första. Ied i samarbetet "Kyrka och Cirkus".

Kaksi artistiveteraania käynnilä sirkusessa, vas Sulo Keppo jonka tyttären vielä nykyäänkin toimivat Amerikassa "maailman suurimman sirkusen" Ringling'sin palveluksessa sekä Olli Lehtinen, kansainvälisesti paremmin tunnettu suomalaisen akrobaattiryhmä "Akilleksen" jäsenenä, keskustelemassa joht. Jernström in kassa.

Tva artist-veteraner på besök i cirkus, t.v. Sulo Keppo, vars dottrar än idag är verksamma i Amerika hos "världens största cirkus" Ringling's, samt Olli Lehtinen, mera känd internationellt som medlem av den finska akrobattruppen "Akilles". Här i samtal med dir. Jernström.

Joh. Jernström keskustelemassa suosituin SIMO SALMINEN kanssa, ennen esitystä jossa Salminen oli juontajana. 1979.

Dir. Jernström samtalar med den populäre SIMO SALMINEN, inför en föreställning där Salminen var konferensiär. 1979.

LASSE PÖYSTI, SIRKUS FINLANDIAN uskollinen ystävä, tutustumassa kahteen neljäjalkaiseen artiisiin. 1978.

LASSE PÖYSTI, trogen vän av SIRKUS FINLANDIA, bekantar sig med två fyrbenta artister. 1978.

HALVA

SAAMMEKO ESITELLÄ KAKSI
MAKU-YLLÄTYSTÄ

FÅR VI PRESENTERA TVÅ
SMAK-SENSATIONER

Halva

SIRKUSSEN KIOSKISTA SAAT
HALVAN HERKKUJA

FRÅN SIRKUSENS KIOSK FÅR
DU HALVAS LÄCKERHETER

SIRKUS

FINLANDIA

5/10 Linkas
Puntti
Hiironmaa

6

3

BERNARI

HAUSKA, ERLAINEN TAITONUMERO
ROLIGT ANNORLUNDA ARTISTERI

**Tule tutustumaan lasin maailmaan.
Tietysti Iittalaan,
Suomen suurimpaan lasitehtaaseen.**

Lasi museo

ainutlaatuinen nähtävyys, jossa tutustut maailmankuulun i-lasin historiaan ja eri kehitysvaiheisiin.

Museon aukioloajat: touko—syyskuussa joka päivä 9—18, loka—huhtikuussa ma—pe 9—17, la 9—15.

Lasitehdas

Tutustumiskierros lasitehtaalla alkaa kesäkuausina joka arkipäivä klo 11, 13 ja 15; talvella vain kesiviikoisin. Lisäksi järjestämme ryhmävierailuja sovittaessa.

Lasimymälä, kahvio

Lasitehtaan myymälästä voit ostaa korkealuokkaisia i-laseja. Lasimymälä on auki kuten museo.

AHLSTRÖM
iittala **finland**
14500 Iittala, puh. 917-55055

SIRKUS

FINLANDIA

Temppu ja miten se tehdään...

... sitä salaisuutta ei menestyvä taiteilija hevillä ulkopuolisille paljasta. Kuten emme mekään kerro muille Kodikkaiden Kotimaisten matkailuvauunjemme suunnittelusta, testeistä, saati sitten valmistusmenetelmistä.

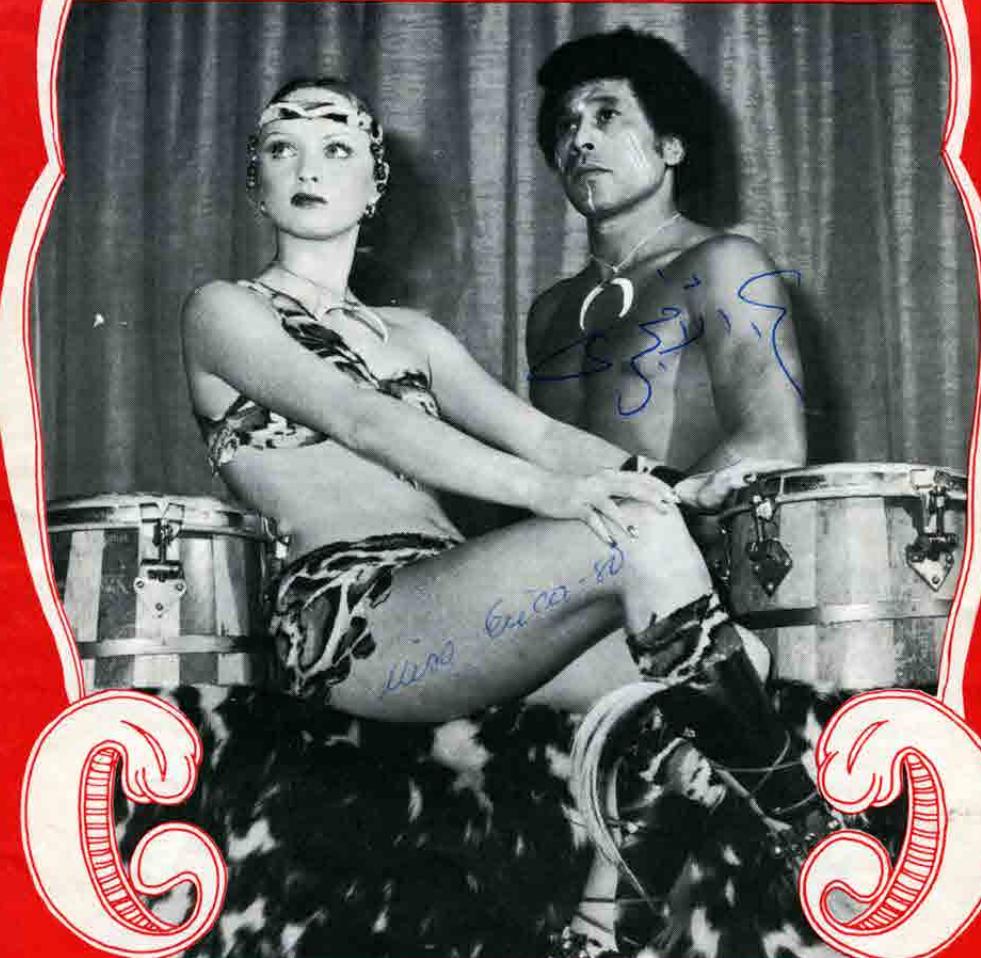
Päättää Sinä olemmeko onnistuneet. Viimeistelyt 80-luvun Kafi-sarja nyt Kafi-myymälä kautta maan.

oy KAFIab

64700 Teuva, puh. (962) 71 761

SIRKUS FINLANDIA

C

3

THE 2 LANGRY'S

VÄRIKÄS, EKSOOTTINEN . . .
FÄRGSPRÅKANDE, EXOTISK . . .

Suuri seikkailu!

Tee ikioma seikkailujen maailma. Siirrä huippukivat kuvat uuteen, jänittävään maisemaan. Avaruuteen. Villiin Läenteen. Merirosvosaarelle. Aiheita löytyy. Kalkitos siirtokuvilla alkaa seikkailu.

KALKITOS

kehittävää, hauskaa askartelua

Mainospääillikö—Rekl.chef
W.K. HAMARI

Ohjaaja—Regissör
THORD JUNGE

Kapellimest.—Kapellmäst.
B.TRZECIECKI

ILMAN HEITÄ, ELLÄKUSTA...
UTAN DEM, INGEN CIRKUS...

Paikallispääillikö	H. HOLMSTRÖM	Platschef
Telttamestari	J. KOTAVUO	Tältmästare
Kassa	L. JURVAKAINEN	Kassa
Kuljetuspääillikö	S. MAINDEL	Transportchef
Koulitsija	J. GÄRTNER	Dressör
Tallimestari	C.P. WECKMAN	Stallmästare
Huoltopääillikö	J. RENWALL	Servicechef
Johtava sähköasentaja	S. MEINDEL	Chefselektriker
Henkilöstöpääillikö	H. HOLMSTRÖM	Personalchef

Sirkusen vauhti. Valon-heittimet. Musiikki ja tunnelmahetket. Näet taitavan jonglöörin. Hauskan klovnin. Akrobatiaa. Sirkuksen eläimet. Nautit esityksestä. Nautit pиреан jäätelötuttiin. Viihdyt. Sinulla on hauskaa. Jäätelö on aina iloinen asia!

Cirkus! Fart och spänning. Strålkastare. Musik och stämningsfulla stunder. Du ser en skicklig jonglör. En rolig clown. Akrobatik. Djuren.

Du njuter av föreställningen. Du äter en läcker glasstrut. Du trivs och har roligt. Glass gör människor glada!

Hj. Ingman

puh. tel. 90-221 381, 01150 Kallbäck

SIPPO
Hj. Ingman
SIPPO